

STORTINGET

Representantforslag 185 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Tore Storehaug, Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken og Arne Nævra

Dokument 8:185 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tore Storehaug, Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken og Arne Nævra om en ny, supplerende nasjonalparkplan

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I 1962 fikk Norge sin første nasjonalpark, Rondane nasjonalpark. I dag har Norge 46 nasjonalparker, inkludert 7 på Svalbard. Nasjonalparkene er våre felles naturskatter. Nasjonalparkene gir oss alle tilgang til flotte naturområder og tar vare på viktige naturverdier som ellers kunne blitt ødelagt av utbyggingsinteresser.

Nasjonalparkplanen som Stortinget vedtok i 1993, er så godt som gjennomført (St.meld. nr. 62 (1991–1992) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge). Selv om landet har mange nasjonalparker, er det fortsatt en del naturområder som fortjener å bli nasjonalpark.

En evaluering av alle verneområdene i Fastlands-Norge (NINA Rapport 535 – 2010) fastslår at de viktigste områdene for biologisk mangfold i altfor liten grad er sikret gjennom vern. Rapporten fastslår at det er stort behov for supplerende av dagens verneområder som kan sikre viktige forekomster av naturtyper og arter. Presset på de deler av norsk natur som ikke er tilstrekkelig sikret for ettertiden, er for tiden sterkt.

Naturen og økosystemene er under press både i Norge og i resten av verden. Påvirkningene på naturmiljøet skjer i et tempo som langt overgår den naturlige utviklingen. FNs miljøprogram har estimert at det hver

dag forsvinner mellom 150 og 200 arter på verdensbasis. Bare på Norsk rødliste (2015) er nesten 2 355 arter truet.

Mennesket er helt avhengig av et velfungerende naturmangfold. I dag står mange viktige arter og naturtyper i fare for å forsvinne for alltid. Arealinngrep, høsting, forurensning og klimaendringer er noen av faktorene som påvirker naturmangfoldet sterkest.

De største truslene mot naturmangfoldet i Norge er at leveområder for dyr og planter blir ødelagt og oppdelt gjennom ulike former for arealinngrep. Nasjonalparker og andre naturvernområder sikrer sårbare og truede naturtyper, og de bevarer områder av internasjonal, nasjonal og regional verdi.

Hvis man tar utgangspunkt i at hele Norge en gang var uberørt av mennesker, var halvparten av denne urørte naturen borte i år 1900. I 1948 var andelen inngrepsfri natur redusert til 34 pst., mens det i dag bare er litt over 10 pst. igjen av det som en gang var.

Det har blitt gjennomført mange vellykkede vernesaker i Norge. Det er på tide å se på en samlet vurdering av behovet for å supplere og få på plass en helhetlig vurdering av vernebehov ut over eksisterende nasjonalparker. Dette må også sees i sammenheng med frivillig skogvern, som er en annen verneform, men som langt på vei ivaretar det samme grunnleggende vernet av leveområder og artsmangfold i norsk natur. Stortinget har fastslått et mål om vern av 10 pst. av skogen. Det er naturlig at en supplerende nasjonalparkplan belyser vernebehov som ikke vil bli dekket gjennom skogvernet.

Det pågår i dag flere lokale initiativ for etablering av nasjonalparker, herunder Østmarka og Preikestolen. Regjeringen bør belyse spørsmålet om nasjonalparker ved Preikestolen og i Østmarka i sammenheng med en supplerende nasjonalparkplan.

Mulig behov for utvidelser av eksisterende nasjonalparker

For flere av de eksisterende nasjonalparkene kan det være behov for utvidelser. I forbindelse med siste høring vedrørende forslag til nye verneforskrifter og forslag til revidert forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde i 2008 i Sogn og Fjordane og Oppland ble dette synliggjort.

Fra forslaget til forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde står det for eksempel:

«Før Jotunheimen nasjonalpark vart oppretta var det fleire grenseforslag. Dei grensene som vart vedtekne fekk fleire stader ei uheldig utforming i høve til naturkvalitetane. Dette skuldast i første rekkje eigedomstilhøva og utbyggingar/inngrep som hadde skjedd før vernet vart vedteke. Det har gått kring 25 år sidan verneområda vart oppretta, noko som har gjeve meir erfaring og kunnskap om områda. Dette kan, vurdert ut i frå naturvernomsyn, gje grunnlag for grenseendringar/grensejusteringar.»

Forslaget til forvaltningsplan sier også:

«Område som grensar til verneområda er viktige både i høve til sjølve verneområdet og i høve til forvalt-

ninga av desse. Dei har store naturkvalitetar og er innfallsportar til nasjonalparken og landskapsvernområdet.»

Nasjonalparken Dovrefjell–Sunndalsfjella skal også utvides som følge av at restaureringsprosjektet på Hjerkinns snart er slutført. Det har også vært diskusjoner om noen av Norges største landskapsvernområder som Setesdal Vesthei og Trollheimen burde fått status som nasjonalpark.

Forslagsstillerne vil understreke at de berørte kommunene må tas med tidlig i prosessen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem en supplerende nasjonalparkplan for Stortinget innen 2020, med forslag til nye nasjonalparker, og med vurdering av utvidelse av eksisterende nasjonalparker, som kan sikre at et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som nasjonalparker.

5. april 2018

Tore Storehaug

Kari Elisabeth Kaski

Lars Haltbrekken

Arne Nævra